

SLOVENSKI NAROD.

Slovenski Narod velja:

v Ljubljani na dom dostavljen	K 24-	v upravnosti prejemam:	K 22-
celo leto	12-	celo leto	11-
pol leta	6-	pol leta	550
četrt leta	2-	četrt leta	190

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knalova ulica št. 5, (v pritličju levo), telefon št. 34.

Inštalacija vseh domov in zveznic nodelje in prenese.

Inserat velja: petek po 10 vin. za enkrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijskih dogovoru.

Upravnosti naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd.

to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 dinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatave naročnine se ne ozira.

Kardna tiskarna telefon št. 85.

Slovenski Narod velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	K 25-	za Nemčijo:	K 28-
celo leto	13-	celo leto	13-
pol leta	6-50	za Ameriko in vse druge dežele:	2-30
četrt leta	2-	celo leto	K 30-

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znamka

Upravnosti: Knalova ulica št. 5, (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85

Krščansko socijalno mišljenje.

Iz tabora krščanskih socijalcev na Dunaju se dvigajo celi oblaki smradu.

Poročali smo že, da so krščanski socijalci te dni postavili pod kap enega svojih prvih mož, državnega in deželnega poslanca Axmannia, ki je bil celo kandidat za ministriški sedež, član delegacije in med najoddelenjsimi zaupniki pokojnega Luegerja. Mož mora imeti lepe stvari na veste, da so pošteni ljudje v lastni stranki začeli revolucion.

Eno njegovo dejanje so krščanski socijalci sami hiteli pojasniti, kakor bi se bali, da bi bilo pojasnilo ed druge strani zanje še neugodnejše.

Poslanec Axmann je bil dolgo časa načelnik pomočniškega odbora gremija dunajskih trgovcev in je v tej lastnosti imel v rokah tudi premoženje tega odbora v znesku 24.000 krov. Ta denar je Axmann poneveril. Krščanski socijalci pravijo, da ga je porabil za volilne namene njegove stranke. Torej ukradenim denarjem so krščanski socijalci plačevali svoje volilne stroške, z ukradenim denarjem so pribdivali mandate!

Pa to se ni vse! Axmann se je samo s silo in s sleparstvom vzdrževal kot načelnik pomočniškega odbora gremija trgovcev. Kakor tiger se je vojskoval za načelninstvo, saj je bil ukral ves denar pomočniškega odbora. In dunajski magistrat ga je podpiral in varoval. Socijalni demokrat je pri volitvah v pomočniški odbor opetovan zmagal, a dunajski magistrat je postavolomno vedno ali volitve razveljavil ali kako drugače ukrenil, da je obvaroval Axmannia. Enkrat so socijalni demokrat zmagali v večino 1400 glasov, a magistrat jo je tako zasukal, da so ostali krščanski socijalci vendarle na krmilu. Tako je krščansko socijalno magistrat branil Axmannovo tativne.

Ko so naposled socijalni demokratje po težkih bojih dobili pomočniški odbor v roke, in se je bilo batiti, da pride tativna na dan, je stranka plačala ukradeni denar z obrestmi vred. Iz katere blagajne je krščansko socijalna stranka ta denar vzela, tega

sedaj še ne pove, pa bo morda morala govoriti pred sodiščem.

Značilno pa je, da je Axmann vzlje temu lahko ostal državni in deželni poslanec, da ga je stranka še po tem dogodku poslala v delegacijo in ga celo kandidirala za ministriški portfelj!

To je dogodek, ki razodeva vsej javnosti, kako korumpirana, gnila in nepoštena je krščansko-socijalna stranka in kako podlhi sredstev se poslužuje, da ostane na krmilu in pri koritu. In takih skandalov ima krščansko - socijalna stranka toliko na veste, da so pošteni ljudje v lastni stranki začeli revolucion.

Naš narodni greh.

(Glas iz Ajdovščine.)

Ajdovščina se šteje med najbolj napredne občine in vseskozi narodne. Tako sem slišal že večkrat. Vprašanje je pa, je li vse to popolna resnica. Enako vprašanje sem čital v »Slov. Narodu« z dne 5. t. m.

Moja naloga ni preiskovati, kakšna je Ajdovščina; v dolžnosti si pa štejem opozoriti Ajdovce na nekaj, kar je obsojati ne le v Ajdovščini, nego sploh povsod. Naš narodni greh je, da imamo premalo ponosa.

Ze preteklo leto, o času vojaških vaj, sem poslušal, kako pridno se producirajo gospodične s svojo nemščino, in ko bi jih zadnja ne izdala, bi v resnici dvomil, je li so to meni že popred dobro znane ajdovske Slovenske ali kake tujke. Tudi sem slišal gospodične slovenskih staršev, gospodične, koje veljajo vobče kot vzhledne Slovenke, celo med seboj po Ajdovščini pridno nemščaritati. To ni bilo samo enkrat, temveč dogaja se to dan za dnevom in je v Ajdovščini tako neopustljivo, kakor v Ljubljani ali v Celju ali kjerjkoli.

V nedeljo, dne 10. t. m., obhajala je Ajdovščina 25letnico Ciril-Metodove družbe. Ko sem se sprehal poleg paviljonov, kjer so prijazne narodne dame prodajale raznovrstna jedila in pičače, zaslilim sledče besede: N. N. »Gospica, imate še kaj?« Prodajalka: »Fäulein, alles hab' ich verkauft, nur noch die Poultica ist mir geblieben und die ist wunderbar, wenn Sie wollen.« —

Kaj in kako se je še nadalje govorilo, ne vem, ker sem se hitro odstranil.

Gospodične Slovenke, ne samo ajdovske, nego sploh vse, vprašam vas: ali je to prav? Mar mislite, da postanete v očeh Nemcev kaj več, kakor ste? Ravnno narobe: Nemci se vam posmehujejo in oni dobro vedo, zakaj. Kdor zametuje svoj jezik, zahetuje samega sebe. Kaj naj pri prosti ljudje k temu rečemo? Oni, kateri bi nam moralni dati dober vzugled, nam ga ne dajo!

Slovenke, ne grešite več proti svojem narodu! Pečeča ajdovska Nemci zna prav dobro slovensko, nekateri bolje kakor nemško. Ako ste tedaj prisiljeni z njimi občevati, govorite samega sebe. Kaj naj pri prosti ljudje k temu rečemo? Oni, kateri bi nam moralni dati dober vzugled, nam ga ne dajo!

Kakor vsek narod, tako uživa vsak človek samo toliko spoštovanja, kolikor se sam spoštuje. Tega naj slovensko ženstvo nikdar ne pozabi.

Opazovalo.

Oprašanja o tuberkulozi.

V pondeljek, dne 11. t. m. zbrali so se na Dunaju k skupnemu posvetovanju zastopniki in delegati vseh deželnih društev za odvračanje tuberkuloze. Dopolanske razprave veljale so ustanovitvi avstrijskega osrednjega komitehta za odvračanje jetike. Tak osrednji komitet, ki bi imel v prvi vrsti znanstveno — informativen značaj, izkazal se je kot nujno potreben. Njegova naloga bo, da zasleduje, zbiral in si ovaja na predke vseh kulturnih držav na polju tuberkuloze in da razširjuje vse, kar se je po preizkušnjah izkazalo kot dobro. Dalje naj omogočuje posvetovanja o skupnih zadevah in naj vse pripravlja, kar bi bilo treba uveljaviti na različnih poljih odvračanja jetike. Sredstva v to bodo med drugim redna skupna zborovanja in pa poseben strokovni organ, ki se imata ustanoviti. Zbrani delegati izvolili so odsek zaupnih mož, obstojila in pijače, zaslilim sledče besede: N. N. »Gospica, imate še kaj?« Prodajalka: »Fäulein, alles hab' ich verkauft, nur noch die Poultica ist mir geblieben und die ist wunderbar, wenn Sie wollen.« —

so ga v isti namen izvolili avstrijski člani mednarodne konference proti tuberkulozi ter ima najhitreje dokončati vse predpriprave. Popoldne vršila so se predavanja in diskusije. Docent dr. Sorgo in primarij dr. Magar poročala sta o uspehih zdravljenja s tuberkulinom. Iz živahne diskusije, katere so se med drugimi udeležili prof. Buwald iz Krakova in dr. Löwenfeld iz Dunaja, bilo je povzeti, da so uspehi tega zdravljenja vedno izvrstnejši. Znanstveni svet je že davno uvidel, da si je Koch z vpeljavo tuberkulina pridobil neverljive zasluge. Široke mase člinstva bile so v prvem trenotku seveda razočarane, ker so v tuberkulinu hotele videti nekak vselek, ki naj na mah ozdravi vsakegajetičnika. Iz poročil dr. Löwenfelda bilo je posneti, da dosegajo v velikih nemških zdraviliščih, ki so jih ustavile tamozne bolniškeblagajne tako izvrstne uspehe, da v 40% bolnikov bacili za vedno izginejo. Higienično - dijetiško zdravljenje samo na sebi, kakor se izvaja v zdraviliščih, ne dosega takih uspehov. Z njegovo pomočjo izginejo bacili jedva v 20%, pač pa se večina bolnikov v toliko ekrepi in učvrsti, da postanejo za dolgo vrsto let zopet delozmožni. V brnski oskrbavnici za jetičnike proizvajajo zdravljenje s tuberkulino celo ambulatorično, tako da bolniki lahko dalje izvršujejo svoj poklic. Le če nastopi hujša reakeija, npr. vročica, kakor se to pri tem zdravljenju dogaja, ostanejo bolniki za nekaj dni doma, v katerem slučaju jim blagajne tudi pripoznajo bolničnino. Dr. Tussig iz Prage poročal je o muzejih glede na tuberkulozo. Sklenilo se je, ustavoviti par stacionarnih muzejev v večjih mestih in večje število potovalnih muzejev, ki bodo na razpolago za predavanja. Glede probuje občinstva pričakovati je najboljših uspehov, če bo mogoče živo besedilo pojasniti s statističnimi tabelami, sičkami tuberkulino obolenj, anatomičnimi preparati itd. Prof. Buwald poročal je o boju proti jetiki med dijaki. Z velikim zanimanjem smo posneli, da so si poljski dijaki s pomočjo države, dežele in privatnih dobrotnikov ustavili lastno dijaško zdravilišče v Zakopanah, ki izkazuje izvretni uspehi. Končno sledila je živahnina

diskusija o uspehih zdravilišč in oskrbovalna — skratak bil je zelo zanimiv in instruktiven dan. Naložila osrednjega komiteta bo, da v bočno redno prireja sestanke na polju tuberkuloze delujočih zdravnikov.

Dr. B. T.

Dnevne vesti.

+ Nečloveške razmere v deželni blaznici in naš deželni odbor. V naši deželni blaznici, ki je v neposredni oskrbi našega deželnega odbora, vladajo po krvidi deželnega odbora načrnost nečuvence, prav azijske in nečloveške razmere, kakršnih ní najti nikjer več na svetu. Blaznica je prepapeljena in ubogi blazniki so stlačeni skupaj kot slaniki v sodu. Za nove bolnike nimajo prostora in vsled tega se dogajajo dan na dan mučni prizori, ki prihajajo kmetje z umobolnimi bolniki, da bi jih oddali v deželno blaznico, a morajo preklinjati zopet odhajati, ker se ubogih blaznikov z bogom pomanjkanja prostora ne more sprejeti v zavod. Naj bi naši osrečevalci dobrega in vernega slovenskega ljudstva prišli v deželno blaznico, da bi slišali, kako jih preklinja ravno oni kmet, kateremu so ob volitvah obljubljali nebesa že na zemlji. A kako je še v blaznici! Radi prepapeljnosti blaznice in nedostajanja osobja mro ubogi blazniki, kakor muhe za tuberkulozo in to vse po krvidi našega deželnega odbora. Govori se tudi, da se je pred nedavnim časom obesil en blaznik, a da se je stvar javnosti prikrila. Ravnotako se govori, da je pred nedavnim časom umoril blaznik drugega. Take nečuvence reči se dogajajo v naši deželni blaznici. Tega pa bi nikdar ne bilo, če bi deželni odbor storil glede deželne blaznice svojo dolžnost. Za deželno blaznico je namreč že dovolil deželni zbor vsoto 100.000 K v te svrhe, da bi odpravili vsaj najbolj kričeče nedostatke. Vzlije moledovanju in drezanju vseh poklicanih činiteljev, da naj se dovoljeni 100.000 K porabi za deželno blaznico, se pa to ne zgodi, ker ima naš deželni odbor za resnične potrebe globla učesa in prazno mošnjo. Večina našega deželnega odbora in posebno naš deželni mlinar Lampe imata de nar le za druge stvari, o katerih pa

klavirju. Gospodične so igrale. Med skladbami ni bilo niti Smetane. Vse tuje. Blondinka, ki je prišla iz Moskve, da bi se tu naučila svojega maternškega jezika, hčce vedno kaj tužnega. Govorimo o visoki stvari, o sami ljubezni. Gospodična igra »Kocham sie«, »Vivo et amo« etc. Prijatelj Bialkowski si je ravnokar kupil poljski prevod Platonovega »symposiona« in tudi naš pogovor pri čaju je tak »symposion«. O ljubljeni smo torej govorili pozno v noč. V Varšavi in v Rusiji sploh se živi po noči. Pri nas hodimo spati takoreč s kokoši. V Varšavi so o polnoči že vse ulice polne ljudstva, tramvaj je poln, izvošček beže semintja. Klavir se igra še ob eni ponoc, gramofoni se glase od povsod. Ob dveh je na ulicah, kakor v Ljubljani po dnevi. To je zelo prijetno, posebno, ako je bil vroč dan. Takrat je bil vroč dan in zvečer smo celo govorili o ljubezni. Kdo bi spal!

Znana je varšavška opereta kot prva za dunajsko. Šli smo torej na »Grofa Luksemburga«. Varšava ima štiri poljska gledališča, rusko se igra samo, ako pride sem ruske igralski družba. Gledališče je bilo polno. Igra zelo dobra. Igrala je znana subretka Mesal, ki ji pravijo tudi Mesalina. Ničev, lepa ženska. V gledališču ni tisto kakor v Pragi ali pri nas, ampak živahno, kakor kje v Italiji. Aplav sledi skoraj vsaki sceni, zahitva se zbere etc. Poseljeno z veseljem so podprtijeni lokalni dovtipi.

LISTEK.

V Sofijo.

Piše d. r. Ivan Lah.

(Dalje.)

Poleg Lazienek je historično znamenit kraljevski dvor v Varšavi. Stoji na bregu Visle, kakor Vavel, toda nima na zunaj nič posebnega, je mnogo skromnejši nego Vavel. Na trgu pred njim stoji Sigmundov stebler. Spomenik preteklosti. Za njim se začenja staro mesto. Pod njim danes kozaki sučejo svoje konje na bregu Visle. Vstopimo. Na dvorišču nas sprejme čuvaj, ki nas odvede v prvo nadstropje. Z nam pa vstopimo v dvorec in smo videli vse. Drugačna tukaj.

Ako gremo po Krakovskem predmetnju in po Novem svetu na vzgor, prideмо do dveh spomenikov: prvi je Mickiewicz, drugi je poslavljene knezu varšavskemu, generalu Paraskieviju, ki je zadušil poljsko vstajo 1872. I. Deli ju samo ena hiša, tako blizu sta si. Sta oba skoraj enako velika; gledata vsak v drugo stran. Mickiewicz se ozira na staro mesto, s knjigo v roki. Paraskievje pa v svoji domišljavi vojaški posli gleda na novo Varšavo ... Nekoliko korakov naprej je grata patria postila spomenik Koperniku. »I co, poljski kralji, odpeljati kam drugam. Mnogo je od tu izginilo, da nihče ne ve kam. Gospodarie so tako roke po svoji volji. Po stenah so slike ruske carske rodovine. Tam kjer je stal tron, v palači kronanja, je prostor zakrit s purpurom in pred

deželni zbor ni sklepal in še manj odobril izdavanje deželnega denarja. Večina našega deželnega odbora kreira skoro dan na dan nove službe za svoje klerikalne pristaše in najnovejše katoličane. Za to ima denar, za resnične in kričeče potrebe pa ne. Naš deželni mlinar in finančni minister pa razispilje na svojo odgovornost (?) in proti sklepu deželnega odbora deželni denar za razne mlinarske podprtje. Medtem pa umirajo naši ubogi blažniki v deželnih blažnici trumoma za tuberkulozo, se občajo in pobijajo, ker klerikalna večina našega deželnega odbora noče že dovoljenih 100.000 K uporabiti za deželno blažnico, temveč troši deželni denar za razne utopije in za sinekure svojih pristašev. Tu nastopita Štefe in Kregar, zmestita v roke metle in pomedita oni avgijev hlev, v katerega je izpremenila klerikalna večina našega deželnega odbora našo ubogo deželno gospodarstvo! Potem bosta pa storila resnično dobro delo!

+ **Zupan Hribar**, ki se vsled nenadnega obolenja ni mogel odpeljati z deputacijo občinskega sveta ljubljanskega in grunewaldskim slavnostim v Krakov, je poslal krakovskemu županu dr. Leu tole brzjavko: »Žaluju bardzo, iż za przyczyną choroby nie mogę brać uczestnictwa w uroczystościach tak znakomitych, jakie polski narod przygotował na pamiątkę jednego najślimniejszych przypadków w swoich dziejach i na uczczenie bohaterów i oswięconego króla Władisława II. Jagiełły. Słowiński narod zastępuje na uroczystościach deputacja białej Lublany a jest moym uprzejmym życzeniem, ażeby pierwotnie oficjalne stosunki pomiędzy Polaków i Słowianów wedle k brackiej wzajemności na wszystkich polach narodniego życia.«

+ **Sv. Bonaventura.** Koledar nam kaže da je danes sv. Bonaventure dan. Zelimo prav od srca da bi se sv. Bonaventura vsaj danes spomnil ljubljanskega škofa in svojo tehtno in vplivno besedo vložil pri sv. duhu, da bi se ta vendar usmilil našega višjega dušnega pastirja in ga malo razsvetlil. Vsaj eno »kofežičko« modrosti naj mu nakloni, zakaj porajajo se hudi časi, katerim bi sicer škof ne bil kos.

+ **Zlobnost klerikalev.** Nikjer se tako jasno ne vidi zlobnost klerikalev, kakor v preganjanju učiteljstva. Na lumbarsko početje v slučaju nadučit. Germeka ne ve »Slovenec« ničesar povedati v zagovor deželnega solskega sveta, pač pa cinično piše v nekem članku v soboto: »Niti Wahrnunda niso mogli vsi svobodomisinci rešiti, kaj še celo Grmek!« To se pravi: Ko je klerikalni zmaj pozrl vsečiliškega profesorja, mu nihič ne mogel pomagati, kdo bi se pač brigal sedaj, ko kranjski klerikaleci davijo ubogega ljudskega učitelja. »Slovenec« tudi piše, da je bil »Učiteljski Tovariš« zato konfisciran, ker je barona Schwarza napadel kakor »ušivec«. Da je baron Schwarz ljubljene klerikaleve, to smo že vedeli davno, a da gre sedaj »Slovenec« zanj v ogenj v znamenju »ušivevcev«, to je nekaj nepričakovane in tudi — značilnega.

+ **V Podgori pri Goriči** je potreba dobrega in poštenega slovenskega dela, da Lahi ne bodo napredovali v občini, kjer imajo že ljudsko solo in vrtec. Povedali smo, da pastirje tam nek Ciril-Metod Vuga, ki ruje proti slovenskim otroškima vrtecema, češ, da sta liberalna ter bi napravil rad — seveda le v besedah — nov vrtec, ki naj bi bil vugovskokatoliški. Podgoreci vedo, da Vugi ni

Nekdo je na sceni v šali izrekel ime nekega ruskega poslanca, znanega reakcionarja. Sledil je ogromen aplavz z galerij.

Obiskal sem prof. Franceva, našega starega znanca in prijatelja, bili smo skupaj na Bledu, na Golicu, na Črni Prsti, pojdemo tudi na Triglav. Piše delo o Stanku Vrazu in pojde tudi v Sofijo. Seznanil sem se tudi z grof. Zomotinom, s temeljitim poznavačem slovenske, posebno ruske, romantične dobe. V Varšavi je sedaj ruska univerza. Poljska mladina je napovedala bojkot varšavski univerzi, zato je bila univerza 3 leta zaprta. Gleda bojkota so bila mnemena različna, tudi sedaj niso vse eni misli. Skoraj bo kazalo poljski mladini vrneti se na svojo univerzo in skušati nadomestiti na drug način, kar jim je bilo z univerzo odvzeto. Res je velik pritisak ruske vlade. Toda v boju se izkaže sila. Varšava, na videz veselo mesto, je v notranjosti bolestna, skelečna rana. Ali se bo kdaj zacelila? Krakov hoče biti kulturno središče Poljske. Jaz bi si volil Varšavo. Je tu tudi mnogo poljskih kulturnih institucij. Tu živi Sienkiewicz, Boleslav Prus in dr. Edino Varšava more dobro reprezentirati Poljsko naše dobe.

Nekega popoldne sva se peljala z Białkowskim z malo lokalno železnicu v Wilanow. To je grad Jana Sobieskega, menda 6 km od Varšave. Za mestom se dviga nekaj tovaren, potem pridemo na cesto, kjer stoe-

mo za nov vrtec, ampak le za to, da bi napravil škodo obstoječima, s čemur bi mogli biti Lahi zadevljeni. V nedeljo je ustanavljal Vuga podružnico »Slov. Straže«. Dopolnil je kričal v cerkvi, se zaganjal v Sokole in liberalce ter napovedal nov boj. »Sedaj šebo boj,« je vpil. On hoče velik boj med Slovenci v Podgori, katera se mu zdi drugače v taki nevarnosti, da jo proglaša za goriški Št. Ilj. Lep je ta obmejni »Stražar«. Popoldne se je vršila ustanovitev podružnice »Slov. Straže«. V veliko razočaranje zbesnelega Vuge je prišlo le malo ljudi, samo tista pesčica moških in žensk, katero ima vedno okoli sebe. Jezen je bil Vuga radi tega, še bolj pa potem, ko je izvedel, da se ustanovi v Podgori **soško društvo**? No, nekaj dobrega je le rodilo Vugovo kričanje.

+ **Tržaška »universita popolare« v Rimu.** Pod vodstvom aseksorja tržaškega magistrata Jellersitza in dr. Oberdorferja se nahajajo te dni v Rimu člani tržaške »universita popolare« (ljudska univerza), kjer so bili od Rimljani in rimskega časopisa — vsaj v kolikor o tem poročajo italijanski listi tu in v kraljestvu — navdušeno sprejeti. Karakteristično je vsaj za nas Slovence, kako je pozdravljal Tržačane oficijozni rimski »Giornale d'Italia«. Omenjeni list pozdravlja Tržačane nekako tako-le: »Prišli so med nas bratje okraje Indrija (reka v Furlaniji, ki meji Avstrijo in Italijo), pozdravljeni ne od italijanskih, boječih in nebržnih oficijalnih mestnih zastopstev, pač pa velike rimske materine dne! Prišli so romari skupnega ideal-a, da se poklonijo ljubeči in vzvišeniji rodnic (Rimu) in naši kulturi. Trieste, la fedele di Roma (Trst, zvest otrok Rimu), kakor ga je nazval pesnik narodnih junashkih činov, jih je poslal, da osvedočijo, osvežijo in utrdijo svojo vstrajnost v **zaupaju**, ki se zoperstavlja vsakemu izbruhi barbarskega tekmovanja. In Rim jih je sprejel z radostjo in globoko ginenjostjo, kajti razumel je globoki pomen njihovega romanja.« Ta pozdrav na v Rim došle Tržačane od strani oficijoznega lista so posneli razni avstrijski italijanski listi, med temi tudi tržaški »Indipendent«, ki radi teh ginaljivih besed kar solze radosti pretaka. In ravno ti listi dan za danem imenujejo vseslovanski kongres v Sofiji »Congreso pansionavo« (Panslavističen kongres). Vsak političen otrok bo tudi razumel, da je mislila »Giornale d'Italia«, govoreč o »barbarskem izbruhi«, nas Slovence, ki da se hočejo polastiti Trsta, o katerem je pel pesnik junashkih činov, da je »la fedele di Rima!«

+ **Iz tobačne tovarne.** Zdravnik v tobačni tovarni, dr. Ivan Zajec, je imenovan za zdravnika druge kategorije z dohonki X. čin. razreda državnih uradnikov.

+ **Promocija.** Na graškem vsečilišču je bil 12. t. m. promoviran za doktorja prava starešina akad. teh. društva »Trilgav«, g. Josko Požar, e. kr. avskultant v Mariboru. Cestitamo!

+ **Odvetniški izpit.** G. dr. Jano Zirovnik, odv. koncipijent pri dr. Trillerju je napravil odvetniški izpit pri graškem nadodislu s prav dobrim uspehom in je bil vpisan v listo kazenskih zagovornikov.

+ **Nepokorna Ljubljana.** Kar pa ta ljubljanska mestna občina počenja je že res od sile. Tako postopa, kakor bismelassvojim denarjem delati, kar hoče in kakor bi može v Dobru-

Zidi pred svojimi prodajalnami, na zadnje pride na polje. Creda se pase po polju: vsi skupaj: konji, goveda, svinje. Ob polju gre cesta, ne bela, ampak rjava. Misli sem s početka, da vozijo kar po njivi, toda cesta je bila le tako široka in nenasuta. Kolesa voz so se globoko udiralna. Vozimo se 20 minut. Smo čisto na kmetih. Tu je poljska vas Wilanow in poleg nje grad s cerkvijo. Grad si je postavil tu Sobieski. Tu je zbiral umetnike in junake. Okrog gradu so krasni parki z visokim starim drevesjem. V gradu, ki je zdaj privatna last poljskega plemiča Branickega so bogate zbirke slik, kipov in raznih dragocenosti. Soba, kjer je Sobieski umrl, je izpremenila v kapelico. Tiho in prazno je zdaj po teh prostorih, kamor hodijo Poljaki in tuje sledat spomenike stare slave.

Je še mnogo zanimivosti v Varšavi in nje okolici. Toda meni je kmalu prešel čas; poslovil sem se od prijazne poljske družbe in od svojega tovarnika, ki sva preživel skupaj nekaj tako lepih dni v Varšavi. Da si mi zdrav, draga duša. Ne štejen mnogo prijateljev, dasi se dobro razumem z vsemi, ki nimajo slabih namanov v sreču; toda s teboj sva bila dobra prijatelja. Hodila bodeva mora kmalu po Slovenskem in se spominjala na Varšavo. Jaz se bom tebe in nje z radostjo spominjal. Zakaj, ne vem. Sreč hoče tako.

(Dalej prirediti.)

njaj in Bisoviku že nič ne imeli govoriti, kaj ame in kaj ne sme ljubljanska občina. Pa močje v Dobrunjih in v Bisoviku bodo ljubljanske občino že naučili, da jim bo pokorna. Prva skrb ljubljanske občine je, da mora zadevovljati močkarje in Dobrunj in v Bisoviku. Eksrat je bila že nepokorna. Močkarji v Dobrunjih in Bisoviku so stopili skupaj in ukazali, da mora ljubljanska občina zgraditi provizoričen most ali vsaj brv blizu klavnic, ker se jim ne ljudi delati ovinkov. Ljubljanska občina je imela to nosilano prednost, da ni ubogala in jo rekla, da se ji zdi škoda zrtvovati kakih 5000 K za brv. V Dobrunjah in v Bisoviku je vsled tega nastalo opravičeno ogorčenje in konsum šoposa se je tiste dni silno povzdignil. A močje so bili za enkrat velikodušni. Zdaj zida mestna občina pri klavnici most, ki bo veljal mastne tisočake. Ker ho mestna občina ta most sama plačala, si domišljajo, da bo tudi sama odločila, kako bo stal. Pa je naredila račun brez krčmarja. Most bo plačala mestna občina, kako bo stal, to bodo določili v Dobrunjah in v Bisoviku. Most bo Ljubljana plačala, a rabili ga bodo samo Dobrunje in Bizovican, zakaj mestni škrte tako ne sme dačle priti čez most, drugače ga vrli katoliški močje in fantje v onem kotu ubijejo. Zato so Dobrunje in Bizovican sklenili in ukazali, da se mora most drugače zidati, ker hoče mestna občina ljubljanska in so to prav energično povedali v »Slovenec« in obenem mobilizirali deželni odbor in pa deželno vladlo. Ljubljana bo že vedela, kaj to pomeni, če se Dobrunje in Bizovican postavijo.

+ **Ljubljansko počitniško naselbino** v Zatišju pri Cerkljah je došlo 5. t. m. 95 otrok. Čisti gorenjski zrak zelo blagodejno vpliva na mladino. Disciplina je letos dokaj stroga. Za zabavo je prav dobro preskrbljeno. V torek večer 12. t. m. je litijijski fotograf Ražun priredil brezplačno predstavo s sklopčinimi slikami, združeno z jako poljudnim in poučnim predavanjem. Deco je v duhu povedel v slovečno postojansko jamo in vjeno okolico, pokazal najlepše bisere Gorjenjske, triglavsko pogorje itd. Gošpod fotograf nam je objabil, da počake naslednji teden še najlepše kraje in zanimivosti dolenskih pokrajin in nekaj zgodovinskih prizorov. Za njegov rodoljubni in požrtvovalni trud se mu v imenu staršev najiskreneje zahvaljujemo. V nedeljo 24. t. m. priredi naselbina domačo slavnost, na katero so vabljeni ne samo starši, temveč vsi ljubitelji mladine.

+ **Poročil** se je 11. t. m. Ivan Jeretina z geo. Reziko Rovtar. — Cestitamo!

+ **Klerikalna nepoštenost.** Zadnjem smo poročali o lepo uspeli veselicu naprednih abiturientov v Kranju. Klerikalem je ta veselica bila severa trn v peti; v Kranju je namreč tako malo klerikalnih abiturientov, da si niti javno nastopiti ne upajo s kako prireditvijo. Za večino od njih pa je sploh bolje, če ne pridejo na svetlo — poznamo med njimi kapacite, ki so svoj čas kar gorele vodobomislenosti, radikalizma itd. Ker pa klerikaleci niso na pošten način ničesar mogli doseči proti osovraženim veselicem, so posegli po umazanem sredstvu: na lepkah so prečrtali datum 9. julija in napisali 10. julija — no, grda nakana napraviti zmešnjava, se jim ni posrečila: veselica na prednih abiturientov v Kranju je bila prav sijajno obiskana. — V poročilu o veselicem smo pomotoma izpustili gdčno. Nado Pičevu, ki se je prav mnogo trudila za uspeh veselice; budi tudi njej izrečena iskrena zahvala!

+ **Otvoritev »Aljaževega doma« v Vratih** se vrši v nedeljo, dne 17. julija. »Slov. plan. društvo« je postavilo res pravi turistovski hotel v interesantnem sklepu doline in je opremilo novo stavbo z vsemi udobnostmi, tako da je »Aljažev dom« gotov najlepši turistovski hotel, ki ga imamo v Južnih alpah. Res vredno si je ogledati to znamenito stavbo, ki bode v nedeljo izročena prometu. Postavitev »Aljaževega doma« pomeni načrtnost višek delovanja »Slov. plan. društva« in zato se je nadeljati, da se udeleže vsi prijatelji slovenske turistične slavnostne otvoritve. Pripravilo se je vse za najizdatnejšo preskrbo z izbornim vinom in pivom, topplimi pijačami ter gorkimi in mrzliji jastvinami, in v novih prostorih se bo dalo tudi udobno prenočevati (do 50 oseb). Tistim, ki si hočejo divno okolico ogledavati, se valed tega priporoča, da dosegajo v Vrata že v soboto zvečer in v novem domu prenoči. Slavnost se prične ob pol 12.

+ **Tajna izselniška agencija.** Policeja na Reki je izsledila tajno agencijo, ki je spravljala izseljence v Ameriko. One izseljence, ki so bili od zdravnikov spoznani za bolne, je agencija spravila na ladje kot mornarje in kot taki so vkljub strogemu nadzorstvu v New Yorku prišli na kopno in potem — tam ostali. Imeli te tajne agencije so že v zaporu.

+ **Ameriške novice.** »Sloveni in dom« nameravajo ustanoviti naši rojaci v Pittsburghu. Sestavil se je odbor, ki ima preseči vse potrebno za zidanje »Slovenskega doma«. — Ponosničel se je v rudniku Fr. Rus, doma iz Ribnici. Dopoldne mu je padel na glavo težak kamen, dopoldne je bil že mrtev. — Ubielo je v rudniku 45-letnega Josipa Gi-

strane do »Aljaževega doma« je leta 21., do 3 ure. Povrnoje se izletački najboljše z večernim vlačkom, ki prihaja v Ljubljano po 11. uri zvečer. Na veselo svidenje v Vratih!

+ **Občinski shod v Manjaki** se vrši 17. t. m. ob 3. popoldne v ondolni čeli. Shod priredi »Osvetje čebelarsko društvo« iz Ljubljane po svojem zastopniku g. nadučitelju Antonu Likozarju. Pričakje se obile udeležbe, ker je to prvi enak shod v ondolnem kraju.

+ **Kako postope celjski magistrat z delavci.** Celjsko delavstvo je hotelo v svojem majskem sprevodu 1. maja nositi tudi dve tablice, na katerih so bili napisni, ki zahtevajo, naj se odpravi draginja in naj se uvede preskrbovanje za starost. Dočim se danes že oficijalni krogovi bavijo s preveliko draginjo ter jo skušajo odpraviti, celjska nemško - nacionarna občina ni hotela priznati delavcem, da bi na ta način manifestirali zoper draginjo, ter je tablice prepovedala. Delavci so se seveda zoper to pritožili na c. kr. namestništvo v Gradcu, in sicer že 28. aprila t. l. Rekurz je bil rešen v 48 urah, in sicer ugodno — toda celjski magistrat še do danes ni vročil rešitev tega rekurza delavcem, ki so se pritožili. Nemško-nacionalni celjski mestni magistrat torej prav nič ne vpošteva, oziroma popolnoma ignorira ukaze višje instančne. Temu magistratu je delavstvo velika ničla, s katero se lahko poljubno postopa. Skrajni čas je že, da se v Celju zdruijo vsi opozicionalni duhovi, ter vržejo vno nemško-nacionalno klico z magistrata, ki je celjsko mestno gospodarstvo pripravil občinstvu konec zabave s tem, da je prehudo maščevalko aretoval. Snideta se zopet pri sodišču.

+ **Cesteste.** Danes dopoldne sta na križpotu Resljeve in Sv. Petra ceste skupaj trčila s kolesi delavce Anton Mikuš in mizarski pomočnik Ivan Avbelj. Sledenj je neprivedno vozil in zadev v Mikušovo kolo, katero se je pokvarilo, lastnik se je pa pri badeu na nogah poškodoval.

+ **Aretovan** je bil leta 1843 v Kropi rojeni Jožef Pirovec, katerega tukajšnje deželno sodišče zasedle v policijski tiralici zaradi hudočestva. Zaradi težke telesne poškodbe. Policija ga je izročila sodišču.

+ **Izgubljeno in najdeno.** Služkija Jerica Beričeve je izgubila prost bankove za 10 K. Delavec Fr. Kobilec je našel železno stopalo od voza. Šolski učenec Stanko Skrinjar je našel srebrno moško uro z dvema krovoma. Gospa Albina Ferjanova je našla rjavo denarnico z manjšo vsoto denarja.

+ **Slovenske Filharmonije** oddelek koncertira jutri od 3. popoldne do pol 11. v hotelu »Tivoli«; drugi oddelek pa sodeluje pri večerni predstavi Elektroradiografa »Ideal« v hotelu pri »Malici«, od 6. do 10. zvečer.

+ **Narodna obramba.**

Za Ciril - Metodov obrambni sklad so se nadalje prijavili slednji p. n. gg.: 752, 753, 754. Pan »Posavčev« na Dunaju (plačal 600 K); 755. Učenke dekliske šole v Trstu (plačale 84 K); 756. Ivan Plantan, c. kr. notar v Ljubljani (plačal 200 K); 757. do 761. Slovenski železniški uradniki v Trstu (podpisali 5 kamnov); 762. Podružnica Polzela (plačala 200 K); 7

— G. Jernej Tominc v Lomniku je podaril naši družbi 12 K mesto vence na krsto umrli gospa Magdalena Tominc. — G. Ferdo Spilar v Št. Petru na Krasu je posjal družbi 10 K, dar kluba »V. N. V.«. Hvala iskrena!

Društvena raznovrstja.

Telovadno društvo »Sokol« v Ljubljani se udeleži v nedeljo, dne 17. t. l., otvoritve II. sokolskega doma Sokola v Zagorju ob Savi korporativno z zastavo. Odhod ob 7. uri 20 minut zjutraj z južnega kolodvora. Zbirališče istotam.

Izlet »Gorenjske sokolske župe«. Noben zaveden Slovenec naj ne zamudi tega izleta in gotovo naj prihiti vsak, komur je mar, da se širi sokolska ideja, dne 17. t. m. na Jesenicu. Slovenci pokažite, da smo še mi gospodarji na svoji zemlji. Na zdar! — Povodom izleta »Gorenjske sokolske župe« opozarjam posestnike posebno na to, naj se drže strogo naših gostiln. Gostilne, ki nosijo dvojezične napise niso naše, akoravno bi močo imele izobesene slovenske zastave.

Narodna delavska organizacija v Ljubljani opozarja vse Kamničane, ki se udeležijo nedeljske predstave v »Društvem domu«, da se vrši predprodaja vstopnic v nedeljo dopoldne od 11. do 12. v »Društvem domu«. Vstopnice so po 1 K 20 vin, 1 K 80 vin, in 40 vin. — Pozivljamo kamničko inteligenco in Kamničane sploh, da se prireditve številno udeleži. Posebna vabila se ne bodo razpoljala, naj velja to kot vabilo vsemu narodnemu občinstvu. Kdor si hoče zasigurati prostor, naj se posluži predprodajo.

»Društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb v Idriji« izreka iskreno zahvalo gospodu dr. Miljanu Papežu, e. kr. rudniškemu zdravniku, in »Ljudski hranilnici in posojilnici v Idriji« za dar à 10 K.

Krajkogorska podružnica »Slovenske planinske društva« vabi vse svoje člane, da se v prav obilem številu udeleži otvoritve »Aljaževega doma« v Vratih v nedeljo 17. julija. Odhod iz Mojstrane ob polu 10. dopoldne.

Učiteljsko društvo za celjski okraj se je pri svojem zadnjem zborovanju v Celju spominjalo 25letnice Ciril - Metodove družbe s tem, da je soglasno sklenilo položiti en kamen za obrambni sklad. — Svojemu ljubljeneu, častnemu članu tovarišu Arminu Gradišniku je podelilo društvo po svojem predsedniku tov. Brinariju unetniško izdelano diplomo v znak, da ga ljubi vse slovensko napredno učiteljstvo kot vrlega tovarisa, mnogozaslužnega stanovskega organizatorja in neustrašnega bojevnika. — Diploma je delo našega tovariša - umetnika Josipa Žagarja, obiskovalca e. kr. višje umetno-obrtnične šole na Dunaju. — Za »Zavezino« skupščino, ki bo v Rudolfovem 15. avgusta t. l., so bili izvoljeni za deležne tovariši: Brinari Fr., K. Kveder, Vrečar, Zupanek R., Kranje Fr., Volar Fr. in Logar.

Slovensko trgovsko in obrtno društvo v Mariboru priredi v nedeljo 17. t. m. ob 3. uri popoldne v gostilni z. Turnerja v Framu javen shod, ki ga naj zanesljivo udeležijo trgovci in obrtniki, pa tudi kmetsko ljudstvo, ker bo važnega pomena.

Podporno društvo za slovenske visokošole na Dunaju je razdelilo to šolsko leto čez 10.000 K podpor, prejelo je pa v istem času samo 7687 kron. Društvo stoji neposredno pred dejstvom, da v prihodnjem šolskem letu ne bo moglo deliti splošnih nobenih podpor, ako naše slovensko občinstvo ne pride na pomoc z novimi darovi. Društvo je v tem letu več izdalо, kar prejelo, zanasačoč se, da se bo na razposlane prošnje in večkratne pozive v listih odzvalo veliko več dobrotnikov. Prosimo torej nujne pomoci!

Prosjeta.

»Glasbena Matica«. V spopolnitvi poročila o občnem zboru »Glasbene Matice« v današnjem jutranjem listu je treba še pripomniti, da je pri zadnji točki dnevnega reda, to je pri slučajnostih, predlagal g. prof. Hudal posebno zahvalo odstopivšima odbornikoma dr. Fr. Deteli in sodnemu Zebretu ter revizorjem Colnarju in Splichalu. Predlog je bil z živahnim odobravanjem soglasno sprejet. Dr. Žirovnik je predlagal dve rezoluciji in sicer prvo glede vtičanja ukovine in drugo glede nastavljenja plačanega blagajnika. Prvo je predlagatelj utemeljeval s tem, da znaša sedanja ukovina mnogo manj, nego učiteljske plače, pri drugi pa je nagnal, da vzamejo blagajniški posli takoj časa, da ne bo mogoče dobiti tako požrtvovalega moža, da bi se hotel in mogel žrtvovati tako velikim dolžnostim, kakor jih nalaga blagajniški posel. Društveni blagajnik bi seveda imel iste pravice kot jih je imel doslej. — Obe rezoluciji sta bili soglasno sprejeti.

Slavonija.

— Leo Peruk na Hrvatskem. Kako znano, je madžarska šolska družba »Juliane« ustanovila na Hrvatskem in v Slavoniji mnogo madžarskih privatnih ljudeških šol, v katere je napadila hrvaške in srbske otroke, da jih raznarodi. Posebno pod vladom Raucha je imela ta madžarska šolska družba popolnoma proste roke ter je dobivala še celo vladno podporo. Pod sedanjim banom dr. Tomašićem je pa nekoliko drugače postal. Madžarskim šolam se sicer ne delajo težkoče, vendar je pa ban izdal na redbo, da se smejo v madžarske šole sprejemati le madžarski otroci, oziroma da se smejo sprejemati v ljudske šole le taki otroci, ki so zmožni učnega jezika. In to naredbo tudi izvajajo. Peščanski »Egyetértés« se pritožuje, da hrvaška oblastva ne pušča hrvaških in srbskih otrok v madžarske šole, čeprav tudi njihovi starši to žele, ter zahteva, naj ogrska vladu odstrani to naredbo banu Tomašića in naj enkrat za vselej napravi red na Hrvatskem.

— Novi srbski list v Turčiji. Srbi so izdajali v turškem cesarstvu samo en srbski list in sicer »Carigradski Glasnik«. Ko je bila pa konstitucija vpeljana, je začel v Skoplju izhajati list »Vardar«, dočim je »Carigradski Glasnik« prenehal izhajati. Zdaj so turška oblastva prepovedala še ta edini srbski list. Da bi pa srbski narod v Turčiji ne ostal brez jasnega glasila, so ustanovili namesto lista »Vardar« nov list »Zakoni«.

— Občinski svet v Metkoviu razpuščen. Namestništvo je razpuščilo občinski svet v Metkoviu ter imenoval občinskega tajnika v p. Štefana Dragonija za vladnega komisarja.

— Komorna pevka Fridrich-Materna z Dunaja je prišla v Krapinske toplice, da uporablja ondotne kopeli.

Po slovanskem svetu.

— Sokolstvo pri Poljakih. Glasio poljskih gimnastičnih sokolskih društev »Przewodnik gimnastyczny Sokola« prinaša v svoji zadnji številki statistične podatke o Sokolstvu na Poljskem. Leta 1909. je bilo v Galiciji 25.576 poljskih Sokolov, ki so bili razdeljeni v okrožja Krakov, Tarnow, Rzeszow, Przemysl, Lwow, Tarnopol in Stanislawow. Največje po številu je lwowsko okrožje. Telovadilo je samo 4208 Sokolov, torej 16%. Ženskih telovadk je bilo 469, in sicer samo v Krakowu 167. Pri Sokolu je telovadilo 20.616 dijakov in 3052 učenc. Sokoli v Galiciji so imeli leta 1909. dohodkov 1.304.927 kron; stroškov pa 1.201.568 kron. Čisto imetje Sokola znasa 2.428.293 K.

— Grunewaldska slavnost. Danes začne Poljaki slaviti 500letnico zmagane Poljakov nad nemškim viteškim redom pri Grunewaldu. Toda to slavlje ni velikega pomena za Poljake, ki so ubranili svojo grudo pred nemško grabežljivostjo, temveč pomenja velik zgodovinski dogodek za vse Slovanstvo. Ta vojska je važen dogodek v velikem boju med Slovanstvom in Nemštvom. V Jagelonovi armadi so se borili vsi severni Slovani na strani Poljakov ter s skupnimi močmi premagali Nemce. Toda danes še ni ta boj med Slovani in Nemci končan. Hujši in ljutješki je nego prej. In žalostno je, da Poljaki ravno v sedanjem času ne stoje v slovanskih bojni vrstah, temveč podpirajo Slovanom sovražno vlado. Od vseh strani bodo prihitali Slovani, da proslavijo s Poljaki ta velevažen dogodek. In vseh Slovanov želja je, da bi Poljaki prav spoznali ta velepomembni dan in da bi pozabili spriči vplivov splošnih slovanskih interesov na morabitne diference. Od Poljakov je odvisno, da se ustvari v parlamentu krepka slovanska solidarnost, zoper katero bo vsaka neslovanska vlada nemogoča.

Razne stvari.

* Ljudsko štetje v Ameriki. Velikansko delo ljudskega štetja v Zednjih državah gre hitro izpod rok in je že toliko napredovalo, da bo vrla začela v kratkem priobčevati število prebivalstva v posameznih večjih mestih. V uradu za ljudsko štetje v Washingtonu se dela noč in dan. Zaposlenih je dva tisoč uradnikov.

* Čudna operka. V Londonu je umrl igralec Vezin, znameniti predstavitev Shakespearovih vlog. Zapustil je par tisoč; v oporoki pa je dočel, da ima biti pogreb brez vseh dragih obredov. Truplo naj se vpeči v krematorijski, toda popoldne, »ko je ceneje«. Pepela ni treba hraniti v urni, posipilje naj se z njim vrati obkoli krematorijskega. Prijatelji naj ne kupujejo žalnih oblik, ne venkov. Da si je prepovedal sponzor, se samo ob sebi rasume. — Operko so z polnem obsegu izvrili.

* Cole 20.000 so zmagovita s pokrovom. V Slovencem ob Iskri je ena rediba trijevca Šimec zelenja zmagla zavito strupenih gob. Šimec in trije otroci so že umrli, dočim sta žena in ena hči v smrti nevarnosti.

* 85.000 lir za tintalke. V Rimu so dobili novo justično palečo. Oprava bo gotovo veljala lepe milijone, saj se zahteva samo za tintalke 85.000 lir. Dusi se pomeže v Italiji precej papirja, se je vendar zdesla ta voda poslanec Nerlaniju tako neverjetno velika, da je prosil justičnega ministra za pojasnilo glede na bave tintalke.

* Taki se. Pred porotnim sodiščem v Monakovem se je preteklo soboto kazala ostudna slika duhovske pokvarjenosti. »Münchener Post« je očitala župnika Scheuerja iz Kolbermoora, da je nezakonski oče otroka, ki ga je porodila neka vratarjeva hči. Župnik Scheuer si lista ni upal tožiti. Pozneje pa je tožil nekega delavca, ki je ravno to trdil, kar je trdila »Münchener Post«. Delavec je bil obsojen na štiri dni zapora. Kmalu nato je župnik tožil še drugega delavca. Pri ti drugi obravnavi je bila kot priča zaslisanca vratarjeva hči, ki je pod prisego potrdila, da se je župnik ni nikdar dotaknil in da je nezakonski oče njenega otroka neki fotograf. Sodišče pa, kljub prisegi nezakonske matere, že ni bilo več prepričano o župnikovi nedolžnosti, kajti delavec je bil obsojen samo na pet mark denarne globe. Kmalu pa tožil je bil vložena proti župniku obvoda radi zapeljevanja k krimenu pričevanju in proti nezakonski materi, radi krivega pričevanja. Ko je župnik Scheuer zvezdel za obvodo, je zaprosil pri duhovski oblasti za dopust in jo je popihal v Ameriko. Da bi ne pobegnil za svojim ljubimcem se vratarjeva hči, jo je sudišče dalo zapreti. V soboto se je vršila proti nji porotna obravnavava, pri kateri je izpovedala sledenje: »V aprilu l. 1907. sva se z župnikom Scheuerjem natančejše spoznala. Meseca januarja 1908 sem porodila otroka. Župnik me je nagovarjal, naj rečem ljudem, da sem se pečala z več moškimi in da je oče mojega otroka neki fotograf iz Pariza. Župnika sem ubogala in sem tudi pred skrbstvenim sudiščem izjavila, da je otrokov oče fotograf iz Pariza. Za otroka mi je dal župnik 300 mark. Ko se je kljub temu začelo po vasi govoriti, da je župnik oče mojega otroka, je rekel, da tako govorje njeni govorovi sovražniki, liberalci in socijalni demokrati. Ko sem bila pri njeni drugi tožbi zaslisanca kot priča, mi je rekel, da moram tako izpovedati, kakor on zahteva, kajti on mora vendar najbolje vedeti, kako moram izpovedati. Rekel mi je: »Kamirno priseli; s tem ne storis nič hudega, ampak storis naši veri veliko uslugo.« Tudi v pismu me je nagovarjal, naj po krivem pričam. Med obravnavo je neprestano gledal na mene, tako, da sem bila vsa zbegana in sem se ga tudi bala. Po vsem tem, kar mi je župnik pripovedoval, sem bila prepričana, da ne storim nobenega greha, ako po krivem prisem. Neka prejšnja župnikova oskrbnica je izpovedala sledenje: »Župnik mi je rekel, da moram pred sudiščem tako govoriti, kakor je povabil Trautsch (nezakonska mati). Ker je Trautsch že prisegla, tudi jaz lahko mirne vesti ravno tako prisem. Ako tega ne storim, mi bog ne bo nikdar odpustil. Tega pa nisem storila, ker župnik že nisem več verjela.« V nekem pismu, ki ga je župnik ti priči pisal, se glasi: »Ne gre se samo za mojo čast, gre se za čast celega duhovskega stanu, za obrambo svete vere in za rešitev tisoč neumrjočih duš. Pomislite, da pride vsaka vaša nepravida izrečenja na beseda v »Münchener Post«. V drugem pismu obeta župnik priči razne dobre. Pismo konča: »Upam, da bodete vse storili, da resite mojo čast, da pomagate resnici do zmage v korist naše svete vere.« Vratarjeva hči je imela ključ do župnišča, da je mogla hoditi v vas k svojemu fantu, ko so drugi ljudje spali. Priča je to vedela, zato ji je župnik zapovedal, da ne sine o ključu ničesar govoriti. Delavec, ki je bil obsojen v denarno globo, je izjavil, da je globo plačal župnik in mu je že nekaj dal kot odškodnino. Končno se izjavil nezakonska mati sledenje: »Župnik je tudi meni pisal pisma. V nekem pismu pravi, da je v nevarnosti njegovo zveličanje, ako ne izpovem tako, kakor on želi. Sicer sem pa v celi zasebiti do župnišča, da se resite moja čast, da pomagate resnici do zmage v korist naše svete vere.«

Nasrečna kriv zdišuje v joči, zapestijev pa brezkrivo uliva živilje v daljni Ameriki.

* Najvišje letoča mesta na svetu. Le 24 mest je na svetu, ki leže višje nego 2000 m nad morjem; med njimi jih je 6, ki leže višje nego 3000 m in 2, ki leže višje nego 4000 m. Najvišje letoči Gartok v Tibetu, in sicer 4320 m nad morjem. V Evropi letoči Mont Louis na Francoskem — 1570 m.

Izpred sodišča.

Bolj ko mešča, bolj smrdi. C. kr. notar v Vipavi Marko Pushnik je tožil bivšega župana Ludovika Kresnika v Črešnjici pri Slov. Bistrici, ker je v neki krčni dolžil notarjeva očeta, da je svoj čas ukradel nekaj kamenitih plošč in s tem občino očkovodil. Toženi Kresnik je nastopil dokaz resnice. Dognalo se je, da je pred kakimi 30 leti Andrej Pushnik, oče vipavskoga notarja, res ukradel nekaj kamenitih plošč. Lastnik ga je zasačil, a ker je Pushnik škodo plačal, ga ni ovadil. Ker je bil dokaz resnice doprincen, je bil Kresnik v obeh instancah oproščen in bo moral notar Pushnik plačati vse stroške, ker se mu je zdelo potrebitno mešati stvar, ki se je že pred kakimi 30 leti zgordila.

* Izgredi v Ajdovščini. Povodom stavke v Ajdovščini so delaveci napadli predilnico in napravili precej škode. Zaradi teh izgredov je gorisko okrožno sodišče meseca februarja obsodilo izmed 24 obtožencev dva in sicer enega na 14 dni zapora, drugega pa na en mesec, državno pravdništvo se je proti razsodbi pritožilo, pa ni nič opravilo, kajti najvišje sodišče je pritožbo drž. pravdništva zavrnilo in potrdilo sodbo okrožnega sodišča.

* Svojega sina voz in konja je prodal 52letni Alojzij Ples iz Romana. Prišel je pit v sinu Adolfa ter ga prosil, naj mu posodi voz in konja. Sin je to storil, oče pa je prodal v Gorice oboje za 520 K. Radi tega je bil klican pred okrožno sodišče v Gorico, pred katerim je oče trdil, da je imel s sinom neki dolg. Razprava je končala z oprostitvijo očeta od obtožbe.

Telefonska in brzojavna poročila.

Belokranjska železnica.

Dunaj, 14. julija. Od verodostojne strani se sliši, da so kranjski klerikalni poslanici bili že pred nekaj časom zaupno informirani o nevarnosti, ki preti belokranjski železnici, da pa niso doslej pri vladu v kriti kranjske dežele še nobenega kralja storili.

Aerenthal — Izvolskij.

Dunaj, 14. julija. V listih kraljevih naznanih je, da bo imel avstrijski minister zunanjih del Aerenthal v Marijinih varih sestanek z ruskim ministrom zunanjih del Izvolskim. Se smatra v političnih krogih le kot poskus, izvedeti, če bi Izvolskij hotel priti na tak sestanek, kajti dogovorenega ni še nič.

Boromejska enciklika.

Budimpešta, 14. julija. Energična izjava ministrskega predsednika zaradi priobčenja boromejske enciklike, je klerikalno stranko zelo prese netila. Upala je, da se bo vlada zadovoljila samo z akademično izjavo, sedaj pa se boji, da pride do korakov, ki bodo imeli za klerikalizem hude posledice.

* * *

Ker je telefonska zveza med Ljubljano in Dunajem danes popolne zaradi vremenskih nezgod nemogoča, so izostala najnovejša poročila.

Gospodarstvo.

* Slovenski narodnogospodarski kongres v Ljubljani. Slovensko narodnogospodarsko društvo na Dunaju priredi v nedeljo sodelovanjem glavnih osrednjih organizacij pol

Metelniških povič.						
Vsebuje 20 stran 210x280 mm. Cene včasih 210x280 mm.						
Število	Cen opraž vanje	Stanje krov metra v m	Temper atura v m	Vetovi	Nebo	
13.	2. pop.	736-4	21-0	p. m. jug	oblačno	
	9. zv.	737-0	15-7	brezvret.		
14.	7. zj.	736-6	12-8		mesta	

Srednja včerajšnja temperatura 17°, norm. 19°. Padavina v 24 urah 21 mm.

Na deželi
izčem ne spremljeno sebo z dvema posteljami za čas počitnic. Zaradi hrane pojasnila dobro došla. Ponudbe s ceno naj se pošljajo pod šifro „F. Z.“ poste restante Ljubljana. 2405

Samostojnega ključarskega pomočnika in 2403

Učenca sprejme takoj Lepold Grošelj Sp. Ščka 82.

Redka ugodna ponudba.

Velikanski uspeh v lovski razstavi! 2400

Odda se za mesta ali dežele edina razpečevalna pravica novega, epohalnega, že uvedenega porabnega predmeta z veliko razpečavo in v zvezi z reklamo. Strokovnega znanja ni potreba, zato je ta ugodna prilika za etabliranje z visokimi, rastočimi dohodki. Samo solventni reflektanti z glavnico 1000 do 2000 kran nač obisecijo 15. julija med 10. uro dop. in 1 uro pop. g. Členenjira E. Prohaska v hotelu Union v Ljubljani, ali pa naj pišejo na Dunaj IV, Phoruspasse 2.

V Črnomilju na glavnem trgu poleg cerkve se predaja tako lep

Stavbni prostor

pripraven za vsako trgovino, posebno za prodajalno.

Z ozirom na to, da je železnica na Črnomilju dovoljena, opozarjajo se posebno trgovci. 2398

Natančnejša pojasnila pri lastniku Antonu Spreizerju v Črnomilju.

Sprejme se

trgovski pomočnik

špecijske stoke, spremen detailist, vojaščine prosti imajo prednost, in

učenec

s primerno šolsko naobrazbo pri tvrdki I. Perdan v Ljubljani. 2397

Trgovski učenec

poštenih staršev se sprejme v trgovino z mešanim blagom.

Sprejme se

izučen mlekar

takoj. Več pove Ivan Vidmar Črnivrh nad Idrijo. 2396

Mesto gozdnega čuvaja.

Pri komisiji za pogozdovanje Krasa v vojvodini Kranjski je oddati mesto gozdnega čuvaja s sedežem v Senožečah. Letna plača 600 kran z petimi petletnicami po 60 kran in službeno oblike.

To mesto je provizorično proti medsebojni 14 dnevnih odpovedi.

Prosilci morajo lastnoročno pisane prošnje, z dokazili stanu, starosti pod 40 let, šolske vzgoje, dosedanje službovanje, zmožnosti slovenskega jezika v govoru in pisavi, neomadeževanosti, ter telesne sposobnosti vložiti

do 15. avgusta t. l.

pri podpisanim predsedništvu. 2399

Predsedništvo komisije za pogozdovanje Krasa v vojvodini Kranjski,

v Ljubljani, dan 11. julija 1910.

Spreten tehnični risar

so sprejme takoj
Stavimo podjetje žimberčev trg 3.

V svojo trgovino z modnim blagom sprejme takoj 2396

učenca

ki je dovršil nekaj razredov srednjih šol.
Dragotin Lapajne, Idrija.

Prodajalna

v jake prometni ulici v sredini mesta
32 odda : 1. avgust 1910.

Izve se v trdki Kleinstein, Jurčičev trg št. 3 v Ljubljani. 2325

parizarska voza

za prevažanje tovora do 1800 kg.
Poizve se pri kovačem mojstru Francu Bošču, Ljubljana, Rimski cesta št. 17. 2329

Na prodaj sta dva nova, zaneska
lepi, novi, enonadstropni

HIŠI

z lepimi vrti, v Ljubljani. Plačilni
pogoji najugodnejši.

Kje — pove upravnštvo »Slov. Naroda«. 2315

Modna trgovina P. Magdić v Ljubljani

potrebuje:

1 pomočnika 1 prodajalko 1 kontoristinjo 1 učenca

Reflektuje se samo na dobre moći,
večje v modni stroki. 2401

Lastnoročno pisane ponudbe je
poslati naravnost na tvrdko.

RUDOLF DUŠEK
tovarniška zaloga odej, Náchod, Češko.

finih, najnovejših vzorcev in modnih barv, obrobljenih, ki imajo neznavne, komaj vidne vodne pege. Te odeje so za pokritje postelj in oseb brezvomno rabljive tudi za vsako boljšo domačijo, so mehke, topile in močne, 190 cm dolge in 135 cm široke. Pošiljam po povzetju, 4 komade takih flanelnih odej za 10 K, 3 komade še boljših, obrobljenih za 9 K in 2 komada najboljših obrobljenih odej za 9 K. 2378

Vsek p. n. bralec tega inserata naj si blagovoli z zaupanjem naročiti. Naslov:

Češko.

Od tovarne, ki je pogorela, prejel sem ravnonos za razprodajo mnogo tisoč komadov krasnih, težkih flanelnih odej

finih, najnovejših vzorcev in modnih barv, obrobljenih, ki imajo neznavne, komaj vidne vodne pege. Te odeje so za pokritje postelj in oseb brezvomno rabljive tudi za vsako boljšo domačijo, so mehke, topile in močne, 190 cm dolge in 135 cm široke. Pošiljam po povzetju, 4 komade takih flanelnih odej za 10 K, 3 komade še boljših, obrobljenih za 9 K in 2 komada najboljših obrobljenih odej za 9 K. 2378

Odgovarja se samo na resne, s polnim imenom označene ponudbe. Če mogoče, naj se vpožije fotografijo, ki se vrne takoj pod najstrožjo diskrecijo. — Pisma naj se pošljajo na upravnštvo »Slov. Naroda« pod »Pesnosten 500« do konca tega meseca. 2374

večega slovensko-nemške stenografije. Strojepisci imajo prednost. 2354

Zahvaljujete!

Največja zaloga

Zahvaljujete!

najfinejših barv in potrebščin

za umetnike, slikarje, kiparje itd., kakor :

Düsseldorske oljnate barve

v puščah za umetniško in študijsko slikanje.

Horadamove patent. akvarelne barve

za šolo in v puščah za študije.

Pastelne barve (stogic).

pristne franceske, in za ljudske sole v skatljicah.

Tempera barve

za srednje in strokovne sole, za umetnike in prijatelje umetnosti.

Firneži, olja in retuže za slikarstvo.

Slikarsko platno

z oljnatim in kremnim temeljem.

Vzorci za zeleno slikarje

vedno najnovejše na razpolago pripreča

Adolf Haupmann, Prva lokačija lokačij lokačij, lokač, lokač in slikarske lokač.

Stritarjeva ulica štev. 2.

Pedruščice v Spiljetu, Celovcu, Trstu in Sarajevu.

Sprejme vloge na kojške in na tečni račun ter je

obrestuje od dane vloge po čisti

Ljubljana in tel. »Kavarna likerov.

14.

do 15. avgusta t. l.

pri podpisanim predsedništvu. 2399

Predsedništvo komisije za pogozdovanje

Krasa v vojvodini Kranjski,

v Ljubljani, dan 11. julija 1910.

do 15. avgusta t. l.

pri podpisanim predsedništvu. 2399

Predsedništvo komisije za pogozdovanje

Krasa v vojvodini Kranjski,

v Ljubljani, dan 11. julija 1910.

do 15. avgusta t. l.

pri podpisanim predsedništvu. 2399

Predsedništvo komisije za pogozdovanje

Krasa v vojvodini Kranjski,

v Ljubljani, dan 11. julija 1910.

do 15. avgusta t. l.

pri podpisanim predsedništvu. 2399

Predsedništvo komisije za pogozdovanje

Krasa v vojvodini Kranjski,

v Ljubljani, dan 11. julija 1910.

do 15. avgusta t. l.

pri podpisanim predsedništvu. 2399

Predsedništvo komisije za pogozdovanje

Krasa v vojvodini Kranjski,

v Ljubljani, dan 11. julija 1910.

do 15. avgusta t. l.

pri podpisanim predsedništvu. 2399

Predsedništvo komisije za pogozdovanje

Krasa v vojvodini Kranjski,

v Ljubljani, dan 11. julija 1910.

do 15. avgusta t. l.

pri podpisanim predsedništvu. 2399

Predsedništvo komisije za pogozdovanje

Krasa v vojvodini Kranjski,

v Ljubljani, dan 11. julija 1910.

do 15. avgusta t. l.

pri podpisanim predsedništvu. 2399

Predsedništvo komisije za pogozdovanje

Krasa v vojvodini Kranjski,